

LIETUVOS MUITINĖS VEIKLA 2009 M.

Vizija

Lietuvos Respublikos muitinė – lanksti, skaidri, efektyvi ir patikima, į geriausią Europos Sąjungos valstybių muitinių patirtį orientuota valstybės institucija, sauganti visuomenę nuo neteisėtos tarptautinės prekybos daromos žalos ir sudaranti palankias sąlygas verslo plėtrai.

Misija

Lietuvos Respublikos muitinės misija – užtikrinti rinkos ir visuomenės saugą ir saugumą, muitinės administruojamų mokesčių surinkimą, sudaryti palankias sąlygas verslo plėtrai, diegiant modernius darbo metodus ir kuriant elektroninę muitinės aplinką.

Personalas

2009 m. gruodžio 31 d. duomenimis, Lietuvos muitinėje dirbo 2 547 asmenys, iš jų 2 311 pareigūnų ir 236 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį. Muitinės sistemoje 93,8 proc. pareigūnų turi aukštąjį universitetinį išsilavinimą, 1,5 proc. – aukštąjį neuniversitetinį, 4,5 proc. – aukštesnįjį ir 0,2 proc. – vidurinį išsilavinimą. Šiuo metu muitinės sistemoje dirba 1264 vyrai ir 1283 moterys.

Mokymas ir kvalifikacijos tobulinimas

Muitinės pareigūnai kvalifikaciją tobulino Muitinės mokymo centre, Finansų ministerijos mokymo centre, kitose kvalifikacijos tobulinimo įstaigose, darbo vietose, dalyvaudami kursuose ir seminaruose užsienyje. Daugiausia dėmesio buvo skirta pareigūnų specialiosioms profesinėms žinioms ir įgūdžiams lavinti.

Tobulinant Lietuvos muitinės administracinius gebėjimus 2009 m. patvirtinta 40 naujų mokymo programų. Parengtos kvalifikacijos

tobulinimo programos teritorinių muitinių ir specialiųjų muitinės įstaigų vadovams bei struktūrinių padalinių vadovams, taip pat nauja programa postų inspektoriams.

Kiekvienam Lietuvos muitinės pareigūnui ir darbuotojui per ataskaitinį laikotarpį vidutiniškai teko 33 mokymosi valandos, Muitinės departamento pareigūnui ir darbuotojui – po 32 mokymosi valandas. Užsienyje stažavosi 55 pareigūnai.

Pareigūnams, turintiems įgaliojimus vykdyti operatyvinę veiklą, buvo organizuoti mokymai kontrabandos tyrimo ir terorizmo prevencijos srityse.

Muitinės mokymo centro organizuojuose mokymuose dalyvavo ir naujausia profesine praktika bei patirtimi su mokymo dalyviais pasidalino 18 muitinės pareigūnų – praktikų.

Korupcijos prevencija ir kontrolė

2009 m. liepos 28 d. Muitinės departamento generalinio direktoriaus įsakymu buvo patvirtinta nauja antikorupcinė programa, kurios tikslas – užtikrinti nuoseklaus, veiksmingo ir kryptingo korupcijos prevencijos ir kontrolės mechanizmo įgyvendinimą Lietuvos muitinėje.

Siūlymus dėl korupcijos prevencijos priemonių, įtrauktinų į programą ir jos įgyvendinimo priemonių planą, rengia Muitinės departamente ir muitinės įstaigose sudarytos veiklos analizės darbo grupės, kasmet atliekančios veiklos sričių, kurios yra siejamos su didele korupcijos pasireiškimo tikimybe, analizę ir vertinimą.

2009 m. išaiškinti 6 korupcijos atvejai, bei pradėti ikiteisminiai tyrimai dėl LR Baudžiamajame kodekse numatytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų, padarytų muitinės veiklos srityje. Pranešimai apie įtarimus šiuose tyrimuose iškelti 9 muitinės pareigūnams (2 pareigūnai įtariamai bendrininkavimu neteisėtai neišvežant prekių, 1 – padėjimu organizuoti kontrabandą, 2 – kyšininkavimu už teisėtą veikimą vykdant įgaliojimus, 4 – dokumentų klastojimu ir sukčiavimu).

Iš viso nuo 2003 m. buvo pradėti 52 ikiteisminiai tyrimai, susiję su korupcinio pobūdžio nusikalstamomis veikomis muitinės veiklos srityje, kuriuose įtarimai buvo pareikšti 95 muitinės pareigūnams, išaiškinta 190 nusikalstamos veikos epizodų.

Pažeidimų prevencija

Tabako gaminių kontrabanda

Per 2009 m. Lietuvos muitinėje sulaikyta 120,5 mln. vnt. cigarečių (tarp jų dėl 86,5 proc. – 104,2 mln. vnt. cigarečių sulaikymo atliekami ikiteisminiai tyrimai), kurių vertė – daugiau nei 25 mln. Lt. Palyginti su 2008 m. tuo pačiu laikotarpiu, sulaikytų cigarečių kiekis išaugo 87 proc. Ikiteisminių tyrimų skaičius dėl tabako gaminių

padidėjo 53 procentais. Tai didžiausias sulaikytų cigarečių kiekis nuo 2002 m.

2009 m. būta 8 itin stambių sulaikymų, kuomet vieno sulaikymo metu buvo rasta 5 mln. ir daugiau vnt. cigarečių.

Tabako gaminių gabenimo schema į Vakarų Europos valstybes išlieka nepakitusi. Populiariausios per Lietuvos teritoriją kontrabandos būdu gabenamos cigaretės yra „Jin Ling“, skirtos Vakarų Europos, ypač Vokietijos ir Jungtinės Karalystės, šalių rinkoms.

Kaip ir anksčiau, į Vakarų Europos juodąją rinką gabenama cigarečių kontrabanda Lietuva daugiausia pasiekia iš Rusijos Federacijos (RF) Kaliningrado srities ir Baltarusijos, kuriose – gerokai mažesnis akcizo už cigaretes mokestis. Per 2009 m. pasienyje su Baltarusija Lietuvos muitinė sulaikė 63,15 mln. kontrabandinių cigarečių (52 % viso šiemet sulaikyto kiekio). Iš viso pasienyje su RF 2009 m. sulaikyta apie 33,48 mln. cigarečių.

Kovoje su cigarečių kontrabanda Muitinės kriminalinė tarnyba (MKT) bendradarbiauja su užsienio šalių teisėsaugos institucijomis. 2009 m. užsienio valstybėse pagal MKT pateiktą informaciją buvo sulaikyta 15,6 mln. vnt. cigarečių.

Narkotinių medžiagų sulaikymai

2009 m. Lietuvos muitinės pareigūnai konfiskavo:

- kokaino – 1,2 kg,
- haliucinogeninių grybų grybienos – beveik 4 kg,
- kanapių ir jų dalių – beveik 1 kg,
- metamfetamino – beveik 180 g.

2009 m. MKT, bendradarbiaudama su Lietuvos bei užsienio teisėsaugos institucijomis, vykdė šalies ir tarptautines operacijas, kurių metu sulaikė:

- pusė tonos hašišo,
- 1,2 kg amfetamino,
- 151 g kokaino,
- 10 l psichotropinės medžiagos - gama-butirolaktono (GBL).

Bendradarbiaujant su Islandijos teisėsaugos pareigūnais,

Islandijoje buvo sulaikyti 2 LR piliečiai, kurie amfetaminą gabeno skrandžiuose, kiekvienas po 100 gramų.

Alkoholio sulaikymai

Per 2009 m. vien ikiteisminių tyrimų dėl neteisėto disponavimo alkoholio produktais pradėta 2 kartus daugiau nei per 2008 m., sulaikytų alkoholio produktų kiekis išaugo 11 kartų.

2009 m. sulaikytos 3 įrangos, skirtos falsifikuotų gėrimų gamybai, ir didelis kiekis – 54,3 t denatūruoto etilo alkoholio, skirto „pilstuko“ gamybai.

Nedideliais kiekiais alkoholinius gėrimus iš RF Kaliningrado srities ir Baltarusijos 2009 m. gabendavo pavieniai asmenys.

Naftos produktų sulaikymai

Didesnė dalis naftos produktų sulaikoma ne pasienyje, o juos neteisėtai realizuojant vidaus rinkoje. 2009 m. nustatytos 3 tarpusavyje susijusios nelegalaus dyzelino saugojimo vietos (sulaikyta daugiau nei 32 t dyzelinio kuro su išpilstymo įranga) bei dar viena nelegalaus dyzelino saugojimo vieta (sulaikyta 2 t dyzelino ir išpilstymo įranga).

Intelektinės nuosavybės teisių pažeidimai

2009 m. Lietuvos muitinės pareigūnai 80 kartų sulaikė prekes, įtardami, kad jos pažeidžia intelektinės nuosavybės teises. Iš viso per metus buvo sulaikyta daugiau nei 600 000 vnt. tokių prekių.

Praėjusiais metais pareigūnai sulaikė vaistų, užsakytų internetu ir atkeliavusių į Lietuvą paštu dažniausiai iš Indijos. Populiariausi siunčiami vaistai – pažeidžiantys prekių ženklų VIAGRA ir CIALIS teisių savininkų teises.

Tarp dažniausiai klastojamų prekių išlieka drabužiai, mobilieji telefonai ir jų dalys, avalynė. Lietuvos muitinės pareigūnai sulaikė apie 15 000 porų suklastotų batų, kurie pažeidžia Crocs Inc. intelektinės nuosavybės teises.

Taip pat muitinė sulaiko nemažai žaislų klastočių, pastaraisiais metais itin populiarios buvo BAKUGAN ir SPIDER-MAN žaislų klastotės.

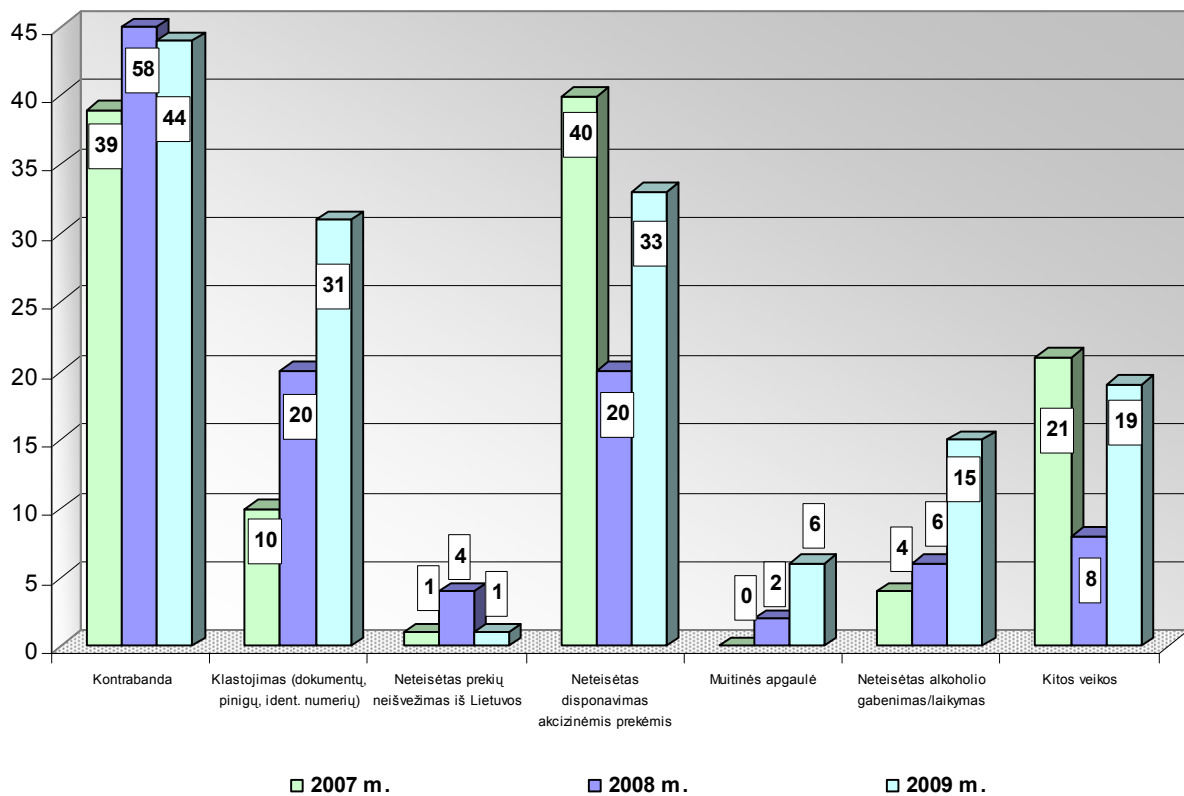
Tarptautinės prekybos nykstančiais gyvūnais ir augalais kontrolė

Per 2009 m. Lietuvos muitinė sulaikė apie 200 kg įvairiausių medikamentų (tabletės, piliulės, mikstūros ir pan.), kurie savo sudėtyje turėjo Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos (CITES) konvencijos saugomų rūšių komponentų.

Muitinės mobiliųjų grupių veikla

Lietuvos muitinėje veikiančių mobiliųjų grupių pareigūnai 2009 m. atliko daugiau nei 9 tūkst. tikrinimų, surašė beveik 3 tūkst. Administracinių teisės pažeidimų ir Prekių sulaikymo protokolų, sulaikė prekių už beveik 10 mln. Lt. Drauge su kitomis institucijomis buvo atlikta daugiau nei 7 tūkst. patikrinimų.

NUSIKALSTAMOS VEIKOS POBŪDIS 2007 M.–2009 M. LIETUVOS MUITINĖJE PRADĖTUOSE IKITEISMINIUOSE TYRIMUOSE

Užsienio prekyba

2009 m. importo procedūroms įforminta 150 166 muitinės deklaracijos, iš kurių elektroniniu būdu pateikta 113 504 muitinės deklaracijos (76 proc. importo deklaracijų).

Eksporto procedūroms 2009 m. įformintos 326 832 muitinės deklaracijos, elektroniniu būdu – 232 035 muitinės deklaracijos (71 proc. visų įformintų eksporto deklaracijų).

Nuo 2009 m. liepos 1 d. įdiegus naująją Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemą (MDAS) labai išaugo elektroninis importo ir eksporto deklaracijų pateikimas ir 2009 m. IV ketvirtį siekė 98 proc. (2009 m. pirmą pusmetį – 46 proc. deklaracijų).

2009 m.	MUITINĖS DEKLARACIJOS	Importas						Eksportas					
		Įprastinės procedūros				Supaprastintos procedūros		Įprastinės procedūros				Supaprastintos procedūros	
		Bendras skaičius		Elektroniniu būdu pateikta		Bendras skaičius	Elektroniniu būdu pateikta	Bendras skaičius		Elektroniniu būdu pateikta		Bendras skaičius	Elektroniniu būdu pateikta
		Deklaracijų skaičius	Prekių skaičius	Deklaracijų skaičius	Prekių skaičius	Prekių skaičius	Prekių skaičius	Deklaracijų skaičius	Prekių skaičius	Deklaracijų skaičius	Prekių skaičius	Prekių skaičius	Prekių skaičius
1 ketv.		30 435	56 441	16 736	32 099	3 276	3 261	60 898	136 788	25 610	71 549	4 666	4 519
2 ketv.		33 809	63 689	18 666	37 148	2 588	2 575	77 271	171 802	31 187	91 541	6 851	6 533
3 ketv.		36 878	70 041	33 147	63 498	2 372	2 228	72 809	163 685	66 116	151 116	6 574	6 527
4 ketv.		42 278	85 261	40 572	81 927	1 832	1 832	97 416	227 988	96 446	225 353	7 970	7 963
Iš viso		143 400	275 432	109 121	214 672	10 068	9 896	308 394	700 263	219 359	539 559	26 061	25 542

Intrastato sistema

Intrastato ataskaitų surinkimo efektyvumo vidurkis 2009 m. sudarė 97,9 procento.

2009 m. padidėjo Intrastato ataskaitų teikimo statistinės ribos, atitinkamai pasikeitė ir prievolė teikti Intrastato ataskaitas turinčių PVM mokėtojų skaičius – kiekvienų metų pradžioje jis mažėja, tačiau metų pabaigoje išauga.

Muitinio tranzito sistema

2009 m. Lietuvos muitinėje įforminta apie 1 010 tūkst. Bendrijos/bendrosios tranzito procedūrų, atlikta 4 700 tyrimų dėl nebaigtų Bendrijos/bendrosios tranzito procedūrų. Centrinė tranzito įstaiga per savaitę vidutiniškai gauna ir išsiunčia apie 100 dokumentų.

Liepos 1 d. įdiegta Naujosios kompiuterizuotos tranzito sistemos (NCTS) 4-oji fazė, po kurios įdiegimo sistema geba priimti elektronines tranzito deklaracijas ir TIR knygelių elektroninius duomenis, atlieka elektroninę tyrimo ir mokestinės prievolės procedūras.

Į TIR sistemą priimtos 29 įmonės, pašalintos 106 įmonės. Iš viso TIR sistemoje yra 1008 vežėjų įmonės. 2009 m. Lietuvos muitinėje įforminta per 397 tūkst. TIR procedūrų.

Prekių muitinės vertės tikrinimai

Kontroliuojamos importuojamų prekių muitinį įvertinimą, teritorinės muitinės priėmė 1274 sprendimus dėl ūkio subjektų importuotų prekių muitinės vertės nustatymo, iš jų 519 (41 proc.) atvejų buvo įregistruota mokestinė prievolė muitinei.

Vykdam importuojamų prekių muitinės vertės tikrinimus po muitinio įforminimo teritorinėse muitinėse buvo patikrintos 4977 prekės ir papildomai apskaičiuota daugiau kaip 37 mln. Lt mokesčių.

Lietuvos Respublikos integruotas tarifas (LITAR sistema)

Lietuvos muitinė teikia unikalią elektroninę paslaugą – realiuoju laiku elektroninėje erdvėje teikiama informacija apie ES tarptautinės prekybos reguliavimo priemones bei suteikiama galimybė virtualioje erdvėje susimodeliuoti muitinės deklaracijos fragmentą ir automatiškai apskaičiuoti mokėtinus mokesčius muitinėje. Ši paslauga – tai galimybė LITAR naršyklės priemonėmis atlikti paiešką ir elektroniniu būdu gauti kasdien atsinaujinančią informaciją apie užsienio prekybos tarifinio ir netarifinio reguliavimo priemones (ES muitus ir mokesčius, nacionalinius mokesčius (pridėtinės vertės mokesčių ir akcizus), tarifines ir netarifines kvotas, draudimus ir apribojimus) bei elektroninėje erdvėje sumodeliuoti konkrečios prekės importo arba eksporto situaciją, automatiškai gaunant informaciją apie mokėtinus muitus ir mokesčius bei šiai prekei taikomas netarifinio reguliavimo priemones. Taip pat LITAR sistema, aprūpindama informacija MDAS, yra nenutrūkstamo deklaracijų įforminimo priemonė. 2009 m. atlikti šie LITAR sistemos funkcinės priežiūros darbai:

- integruoti akcizų tarifai ties naujai nustatytais galimais akcizų objektais;
- atnaujintas LITAR-web modulis (patikslinta LITAR sistemos internetinio puslapio *PAGALBOS* dalis, pakoreguotas informacijos apie kvotas pateikimas LITAR sistemos internetiniame puslapyje);
- papildytas nacionalinių papildomų Lietuvos Respublikos integruoto tarifo kodų sąrašas;
- integruotas lengvatinis 5 procentų PVM tarifas, galiojantis nuo 2009 m. liepos 1 d.;
- integruotas nuo 2009 m. rugsėjo 1 d. galiojantis standartinis 21 proc. PVM tarifas.

Mokesčių apskaičiavimo ir patikros sistema (MAPS)

MAPS priemonėmis MDAS automatiškai apskaičiuojami mokesčiai ir vykdoma daugelio užsienio prekybos priemonių taikymo kompiuterizuota patikra. 2009 m. sukurta kokybiška nauja MAPS sąsaja su MDAS.

Tarifinių kvotų administravimas

Per ataskaitinį laikotarpį buvo gauta 3718 tarifinių kvotų prašymų, t.y. daugiau kaip du kartus daugiau, negu 2008 m. Šie prašymai perduodami Europos Komisijai Tarifinių kvotų sistemos priemonėmis. Gauti iš Europos Komisijos atsakymai perduodami tarifinių kvotų prašiusiems verslininkams.

Tarifinio reguliavimo priemonių taikymo stebėseną

Tarifinės priežiūros (*surveillance*) sistemos paskirtis – informuoti Europos Komisiją apie tam tikrų prekių importo ir eksporto apimtis. Kriterijai, pagal kuriuos atrenkamos prekės tarifinės priežiūros ataskaitoms, yra LITAR sistemoje. Per ataskaitinį laikotarpį EK pateikta 191 tarifinės priežiūros ataskaita.

Tarifinis prekių klasifikavimas

Pagrindinė EB muitų ir prekybos politikos įgyvendinimo sąlyga yra tarifinis prekių klasifikavimas. Nuo to, ar teisingai suklasifikuota prekė, priklauso, ar teisingai pritaikyti (apskaičiuoti) maito ir kiti mokesčiai, ar taikytini netarifiniai draudimai ir apribojimai, ar prekė laikytina maitinės rizikos ar kitokios maitinės kontrolės objektu.

Siekiant užtikrinti vienodą bendrojo muitų tarifo taikymą, MD išduoda privalomąją tarifinę informaciją (PTI), kuri skelbiama Europos Privalomosios tarifinės informacijos duomenų bazėje. Per ataskaitinį laikotarpį MD priėmė 37 prašymus išduoti PTI, išdavė 31 PTI dokumentą. Taip pat per ataskaitinį laikotarpį pateiktos 577 rekomendacijos dėl tarifinio prekių klasifikavimo.

Prekių klasifikavimo teisingumas yra kontroliuojamas tiek maitinio įforminimo metu imant prekių mėginius (pavyzdžius), tiek po maitinio įforminimo, tikrinant maitinės deklaracijas. Per ataskaitinį laikotarpį paimtas 2081 prekių pavyzdys, o patikrinus deklaruotus prekių kodus ir nustačius, kad jie deklaruoti klaidingai, - papildomai apskaičiuota apie 2 mln. Lt mokesčių.

Prekių kilmė

Viena iš pagrindinių EB muitų ir prekybos politikos įgyvendinimo sąlygų yra prekių kilmės nustatymas. Tarifinė preferencija yra taikoma, kai maitinei pateikiamas tinkamai išduotas atitinkamas preferencinę prekių kilmę įrodantis dokumentas ir dokumentas, patvirtinantis, kad prekės buvo tiesiogiai atgabentos į Bendrijos muitų teritoriją, bei maitinės deklaracijoje nurodytas atitinkamas preferencijos kodas.

Siekiant įsitikinti, ar tarifinių preferencijų siekiama sąžiningai, bendradarbiaujama su užsienio valstybių maitinėmis dėl importuotų prekių kilmės patikrinimo. Pateikta 116 užklausų (dėl 1088 dokumentų) užsienio valstybių maitinėms dėl importuotų prekių kilmės patikrinimo; gautos 6 užklausos (dėl 15 kilmės dokumentų) iš užsienio valstybių maitinių dėl eksportuotų prekių kilmės patikrinimo. Daugiausiai pažeidimų naudojantis tarifinėmis preferencijomis nustatyta importuojant naudotus automobilius. Tikrinant deklaruotas

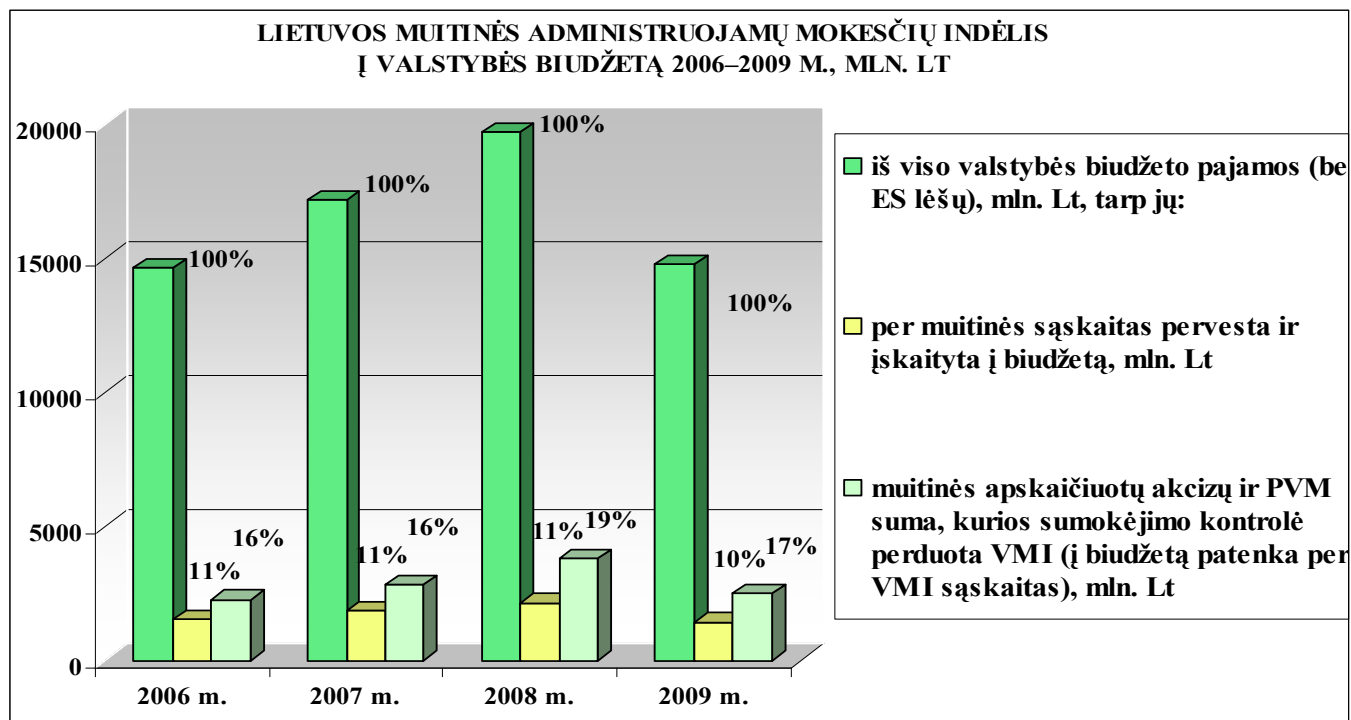
naudotų automobilių kilmės teisingumą per ataskaitinį laikotarpį Šveicarijos ir Norvegijos maitinėms pateiktos užklausos dėl 701 preferencinės kilmės dokumento, iš kurių 559 kilmės dokumentai buvo pripažinti negaliojančiais.

Viena iš maitinės veiklos sričių prekių kilmės srityje, laikytina parama verslui, yra prekių kilmės dokumentų (EUR.1, EUR-MED, A.TR judėjimo sertifikatų ir pakaitinių A formos kilmės sertifikatų) išdavimas. Pernai išduoti 3304 EUR.1 prekių judėjimo sertifikatai, 5487 A formos kilmės sertifikatai ir 1989 A.TR judėjimo sertifikatai.

2009 m. išduoti du patikimo eksportuotojo liudijimai, iš viso išduoti 7 tokie liudijimai.

Mokesčiai

2009 m. sausio–gruodžio mėn. Lietuvos Respublikos muitinė administravo muitus, akcizus ir pridėtinės vertės mokestį (toliau – PVM) už išleidžiamas į laisvą apyvartą importuotas prekes. Per šį laikotarpį surinkta į valstybės biudžetą bei perduota VMI administruoti 3 mlrd. 911 mln. 398 tūkst. Lt mokesčių.

2009 m. Lietuvos muitinė į valstybės biudžetą surinko 1 milijardą 434 milijonus Lt muitų, akcizų ir PVM. 2009 metams muitinei nustatyta 1 mlrd. 302 mln. 502 tūkst. Lt muitų, akcizų ir PVM į valstybės biudžetą surinkimo užduotis įvykdyta 110 proc.

Muitinė apskaičiavo 2 mlrd. 477 mln. 763 tūkst. Lt mokesčių, kurių sumokėjimo kontrolę perdavė VMI, iš jų:

PVM už energijos išteklius ir ilgalaikį gamybinės paskirties turtą – 2 mlrd. 58 mln. 897 tūkst. Lt; akcizų ir PVM dėl akcizinių prekių laikymo akciziniuose sandėliuose – 418 mln. 866 tūkst. Lt.

2009 m. prekėms, kurioms Lietuvoje buvo įforminta 42-oji importo procedūra, t. y. importo PVM neapmokestintoms prekėms, apskaičiuotas importo PVM sudarė apie 84 mln. litų. Šių prekių importo PVM, palyginti su 2008 m., padidėjo apie 20 procentų.

Muitinės administruojamus mokesčius 2009 m. sudarė:

PVM – 83,5 proc. (1 milijardas 198 milijonai Lt),

muitai – 12,4 proc. (177 mln. Lt),

akcizai – 4,1 proc. (59 mln. Lt).

Prekių grupės, kurioms Lietuvos muitinė 2009 m. apskaičiavo daugiausiai mokesčių (be žalios naftos):

naftos alyvos ir alyvos, gautos iš bituminių mineralų – apskaičiuota apie 268 mln. Lt;

gamtiniai kalcio fosfatai – apskaičiuota apie 96 mln. Lt;

naftos dujos ir kiti dujiniai angliavandeniliai – apskaičiuota beveik 62 mln. Lt mokesčių;

nedenatūruotas etilo alkoholis, kurio alkoholio koncentracija mažesnė kaip 80 proc. tūrio, spiritai, likeriai ir kiti spiritiniai gėrimai – apskaičiuota apie 59,8 mln. Lt;

nedenatūruotas etilo alkoholis, kurio alkoholio koncentracija ne mažesnė kaip 80 proc. tūrio – apskaičiuota beveik 46 mln. Lt;

cigarai, cigarilės ir cigaretės su tabaku ar tabako pakaitalais – apskaičiuota 34,7 mln. Lt;

neperdirbtas tabakas, tabako liekanos – 21 mln. Lt;

lengvieji automobiliai – 18 mln. Lt;

automatinio duomenų apdorojimo mašinos ir jų įtaisai – 15,5 mln. Lt;

sušaldytos žuvis – beveik 13 mln. Lt;

rapšų/rapšukų sėklos – 12,8 mln. Lt;

citrusiniai vaisiai – 11,8 mln. Lt;

rapšų/rapšukų arba garstyčių aliejus – 11,7 mln. Lt;

baldu, durų, laiptų, langų, lagaminų, skrynių, dėžių ir panašių gaminių aptaisai – 11,3 mln. Lt.

Didžioji dalis akcizo mokesčio už aukščiau išvardintas akcizines prekes (naftos alyvą ir dujas, etilo alkoholių, cigarus, tabaką bei vyną) sumokama Valstybinei mokesčių inspekcijai.

Per 2009 m. daugiausiai į Lietuvą importuota šių prekių (be žalios naftos, už kurią mokesčiai sumokami VMI):

kalcio fosfatų;

statybinių medžiagų (skalda, žvyras, akmenys ir pan.);

trąšų;

sieros;

benzino, dyzelinio kuro, mazuto;

akmens anglies, jos briketų ir pan.

2010 m. sausio 1 d. Lietuvos Respublikos muitinėje mokesčių nepriemokos suma sudarė 70 mln. 282 tūkst. Lt. Mokestinė nepriemoka per 2009 m. padidėjo 4,7 mln. Lt, arba 7 procentais. Didžiausią muitinės nepriemokų dalį sudaro PVM nepriemokos, t. y. 31 mln. 286 tūkst. Lt (45 proc.), muitų nepriemokos – 16 mln. 30 tūkst. Lt (23 proc.), delpinigių nepriemokos – 8 mln. 745 tūkst. Lt (12 proc.).

Papildomai priskaičiuoti mokesčiai po muitinio įforminimo

Tikrinimai	2009 m. sausio–gruodžio mėn.	
	Patikrintų prekių skaičius	Papildomai priskaičiuota mokesčių, tūkst. Lt
Dėl muitinės vertės	4 977	37 259
Dėl klasifikavimo teisingumo	5 481	2 738
Dėl kilmės	8 109	2 643
Dėl taikomų mokesčių tarifų	757	2 138
Iš viso	19 324	44 778

Atliktas 391 LR asmens ūkinės ir komercinės veiklos, susijusios su muitų ir kitų teisės aktų taikymu, tikrinimas ir papildomai priskaičiuota 14 551 tūkst. Lt muitų bei mokesčių. Didžiausią papildomai priskaičiuotų mokesčių dalį – 60,7 proc. – sudarė importo PVM mokesčiai. 319 tikrinimų atlikta taikant rizikos analizę, pažeidimai nustatyti 244 įmonėse (76,5 proc.).

Muitinės veiklos organizavimas

Jūrų uostų postai

Įgyvendinant pasienio kontrolės punktų plėtros strategiją, 2009 m. buvo organizuoti pasitarimai spręsti Malkų įlankos pasienio kontrolės punkto statybos, transporto priemonių vykimo ir kontrolės klausimus. Dalyvauta Krovinių ir prekių gabenamų per Klaipėdos valstybinį jūrų uostą, informacinės sistemos (KIPIS) projekto priežiūros komiteto darbe.

Geležinkelio postai

Pasirašyta bendradarbiavimo sutartis dėl bendro darbo su jonizuojančios spinduliuotės įranga Kenos pasienio poste tvarkos tarp Vilniaus teritorinės muitinės, VSAT Vilniaus rinktinės ir AB „Lietuvos geležinkeliai“. 2009 m. balandžio 1 d. jonizuojančios spinduliuotės įranga Kenos pasienio poste pradėti skenuoti geležinkelio vagonai.

Muitinės sandėlių, importo ir eksporto terminalų veikla

2009 m. pradėjo veiklą 28 nauji muitinės sandėliai, 1 laisvasis sandėlis, panaikinti 22 leidimai steigti muitinės sandėlių ir 2 leidimai steigti laikinojo prekių saugojimo sandėlių (importo ir eksporto terminalų), 4 muitinės sandėlių veikla sustabdyta.

Muitinės tarpininkų veikla

2009 m. išnagrinėti 56 prašymai dėl leidimo teikti muitinės tarpininko paslaugas ir išduoti 52 muitinės tarpininko registravimo liudijimai.

30 muitinės tarpininkų įmonių panaikinta muitinės tarpininkų registracija, iš jų 8 įmonėms – nutraukus muitinės tarpininko veiklą savo noru, 22 – už Muitinės tarpininkų registravimo ir veiklos taisyklių pažeidimus.

Iš viso iki 2009 m. gruodžio 31 d. Lietuvos Respublikos muitų teritorijoje veikė 307 muitinės tarpininkų įmonės, kuriose muitinės tarpininko vardu teikė muitinės tarpininko paslaugas 1052 muitinės tarpininko atstovai.

Kiti svarbūs darbai

2009 m. rugpjūčio 10 d. pradėjo veikti atnaujintas Ramoniškių pasienio kontrolės punktas.

Pradėta ruošti 2010 m. liepos 1 d. įvyksiančiam Šiaulių ir Panevėžio teritorinių muitinių reorganizavimui, prijungiant šias muitines prie kitų teritorinių muitinių.

Muitinės laboratorijos veikla

Muitinės laboratorijoje atliekami tyrimai, būtini prekės kodui pagal muitinės naudojamas nomenklatūras nustatyti, draudžiamoms įvežti (išvežti) ar kitaip reglamentuojamoms, nuodingoms ar pavojingoms medžiagoms identifikuoti.

Per ataskaitinį laikotarpį laboratorija gavo 4929 mėginius. Tai 937 mėginiais daugiau 2008-aisias.

Buvo ištirti 4878 mėginiai, išduota 3845 tyrimo dokumentų. Palyginti su 2008 m. ištirtų mėginių skaičius padidėjo 585, išduotų tyrimo dokumentų – 356.

Laboratorija muitinės įstaigoms pateikė 182 išvadas, 1697 tyrimo protokolus bei specialisto išvadas ir 171 žemės ūkio produktų, kuriems skiriamos eksporto grąžinamosios išmokos, laboratorinių tyrimų protokolą. Tai sudaro 54 proc. laboratorijos išduotų tyrimo dokumentų.

Į laboratoriją, prašydami atlikti tyrimus ir (arba) nustatyti prekių muitinės naudojamos nomenklatūros kodus, kreipėsi apskričių valstybinės mokesčių inspekcijos, Valstybinė sienos apsaugos tarnyba, kitos institucijos bei juridiniai asmenys.

Per 2009 m. minėtoms institucijoms pateikta 1610 dokumentų dėl prekių klasifikavimo, iš kurių didžiausią dalį (89 proc.) sudarė AVMI išduoti akcizinių prekių tyrimo dokumentai.

Nacionalinis akreditacijos biuras įvertino laboratorijos atitiktį standartui LST EN ISO 17025:2006 ir patvirtino 14 audituotų tyrimo metodų akreditaciją.

Tarptautinis bendradarbiavimas

Muitinės pareigūnai aktyviai dalyvavo ES Tarybos Muitų sąjungos, Muitinių bendradarbiavimo ir Policijos bendradarbiavimo darbo grupių, Europos Komisijos Muitinės kodekso komiteto, kitų komitetų ir darbo grupių posėdžiuose. Pagal ES programą „Muitinė 2013“ muitinės pareigūnai dalyvavo įvairiuose su muitinės veikla susijusių darbo grupių posėdžiuose, seminaruose, darbo vizituose.

2009 m. birželio mėn. Kopenhagoje (Danija) vykusiam Baltijos jūros valstybių tarybos Muitinių bendradarbiavimo ir sienos kirtimo klausimų darbo grupės posėdyje Lietuvos muitinė metams perėmė pirmininkavimą darbo grupei. Vykdam darbo grupėje priimtus išsipareigojimus Lietuvos muitinė liepos mėn. organizavo „Laufzettel“ projekte dalyvaujančių šalių – Estijos, Lenkijos, Latvijos, Lietuvos, Rusijos Federacijos ir Suomijos – muitinių atstovų parengiamąjį susitikimą – seminarą. Lapkričio mėn. Vilniuje vykusiam darbo grupės 5-ajame posėdyje „Laufzettel“

projekto koordinavimas perduotas Europos Komisijos ES-Rusijos darbo grupei. „Laufzettel“ projekto tikslas – gauti objektyvią informaciją apie tai, per kiek laiko galima kirsti valstybės sieną, ir išsiaiškinti spūsčių pasienyje priežastis.

Siekiant gerinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą buvo rengiami dvišaliai susitikimai įvairiais muitinės veiklos klausimais su Baltarusijos ir Ukrainos muitinių atstovais.

Gruodžio mėn. MD kartu su Lietuvos nacionaline vežėjų automobiliais asociacija „Linava“ ir Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija organizavo seminarą, kuriame Rusijos federalinės

muitinės tarnybos atstovai supažindino Lietuvos vežėjus su bendros Rusijos, Baltarusijos ir Kazachstano muitų sąjungos veikimo principais ir nuostatomis.

Ypač intensyvus bendradarbiavimas vyko su Rusijos federalinės muitinės tarnyba: rugpjūčio mėn. Maskvoje (Rusija) MD atstovai susitiko su Rusijos federalinės muitinės tarnybos vadovo pirmuoju pavaduotoju V. Malininu ir kitais Rusijos federalinės muitinės tarnybos atstovais, spalio mėn. V. Malinino vadovaujama delegacija lankėsi Lietuvoje (nuotr.).

Lietuvos muitinė 2009 m. koordinavo bendro JAV ir Lietuvos techninės pagalbos projekto, skirto padėti Ukrainos ir Moldovos muitinės tarnyboms įgyvendinti „Tūkstantmečio iššūkio korporacijos“ programos planus, įgyvendinimą. Bendradarbiaujant su Tarptautine migracijos organizacija buvo derinami veiksmai dėl dalyvavimo EK finansuojamoje programoje, skirtoje atnaujinti, įgyvendinti ir prižiūrėti Integruotas pasienio valdymo strategijas ir jų įgyvendinimo planus bei plėtoti regionines ir pasienio iniciatyvas Vakarų Balkanuose ir Turkijoje. Bendradarbiaujant su Europos Komisijos Techninės pagalbos ir keitimosi informacija biuru (TAIEX) Lietuvos muitinėje buvo organizuotas Ukrainos muitinės pareigūnų mokymo vizitas muitinės sulaikytų prekių tvarkymo klausimais.

MD dalyvauja techninės pagalbos projekte „Integruoto sienų valdymo stiprinimas Vakarų Balkanuose ir Turkijoje“, kuris įgyvendinamas remiantis Konsorciumo sutartimi pasirašyta su Tarptautine migracijos organizacija.

Lietuvos muitinės pareigūnai aktyviai dalyvauja misijose: 6 pareigūnai dalyvauja ES sienos apsaugos misijoje (EUBAM) Ukrainos ir Moldovos pasienyje (Padniestrėje), 1 pareigūnas atlieka ES specialiojo įgaliotinio (EUSR) Pietų Kaukazui Pasienio komandos Tbilisyje patarėjo-eksperto pareigas. 2009 m. vasarį MD lankėsi EUBAM vadovas generolas Ferenc Banfi. Vizito metu aptarti misijos tikslai, veikla ir Lietuvos muitinės pareigūnų sėkmingas dalyvavimas misijoje.

Bendradarbiavimas su verslu

Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisija, Pasaulio prekybos organizacija, Pasaulio muitinių organizacija, kitos tarptautinės organizacijos bei Europos Komisija ėmėsi iniciatyvos sudaryti palankesnes sąlygas prekių importo, eksporto ir tranzito formalumams atlikti taikant „vieno langelio“ principą.

Prekių importo, eksporto ir tranzito formalumų atlikimo tvarkos pertvarkymo pagal „vieno langelio“ principą priemonių plano projektas patvirtintas LR Vyriausybės 2009 m. spalio 21 d. nutarimu Nr. 1345. Juo taip pat apibrėžtos „vieno langelio“ principo taikymo atliekant prekių importo, eksporto ir tranzito formalumus apimtys, bei numatyta, kad koordinuojančios institucijos funkcijas taikydamos „vieno langelio“ principą atliks Muitinės departamentas.

2009 m. sausį AB „Mažeikių nafta“ pirmajai Lietuvoje suteiktas įgaliotojo ekonominių operacijų vykdytojo statusas, liudijantis, kad ši įmonė yra patikimas muitinės partneris, pripažįstamas visoje ES. Per praėjusius metus įgaliotojo ekonominių operacijų vykdytojo statusas suteiktas šešioms Lietuvos įmonėms. Dėl šio statuso suteikimo atliekamas kitų 10 asmenų atitikimo nustatytiems reikalavimams veiklos vertinimas.

2009 m. toliau sėkmingai veikė Muitinės konsultacinis komitetas (MKK) ir jo regioniniai pakomitečiai. Vykusiuose posėdžiuose kalbėta apie Europos Komisijos iniciatyvą kurti bendrą ES jūrų erdvę be barjerų, numatomus Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos pokyčius, įsigaliojusius 2009 m. liepos 1 d., Krovinių ir prekių gabenamų per Klaipėdos valstybinį jūrų uostą, informacinės sistemos (KIPIS) kūrimą ir įdiegimą, planuojamą atlikti teritorinių muitinių reorganizaciją, akcizinių prekių kontrabandą ir nelegalią jų apyvartą.

Šalies regionuose verslo atstovai buvo supažindinti su automobilių laikinojo įvežimo perdirbti taisyklėmis, papasakota apie eksporto procedūros įforminimo ir užbaigimo patvirtinimą, muitų mokesčio apskaičiavimo už siuntas taisyklių pasikeitimus, pristatytas muitinės tarpininkų vaidmuo muitinio įforminimo procese, muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos MDAS pasikeitimai, supaprastintų procedūrų taikymo naujovės bei mokesčių apskaitos duomenų apdorojimo ir kaupimo pokyčiai, įdiegus naujas MAKIS funkcijas, paskelbtos TIR operacijos įforminimo naujovės.

Visuomenei skirti renginiai

Muitinės departamente Šv. Velykų proga prie margučiais papuošto vaisių stalo tradiciškai susitiko Medininkų poste žuvusių muitinės pareigūnų artimieji, tragedijos liudininkas Tomas Šernas ir departamento darbuotojai.

Muitinės muziejus pernai buvo įtrauktas į "Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009" rekomenduojamų aplankyti kultūros projektų sąrašą. Specialiai šiai progai sukurta edukacinė programa "Kontrabanda nuo XV a. iki mūsų dienų" kvietė lankytojus patirti intriguojantį interaktyvų renginį, pasakojantį Lietuvos muitinės istoriją per specifinę prizmę – kontrabandos raidą. Muziejaus lankytojai supažindinti su muitinės istorija, su "šventąja kontrabanda" carinės Rusijos užgrobtame krašte, tarpukario Respublikos kontrabandos ypatumais, kontrabanda per "geležinę uždangą" tarybiniais laikais bei šiuolaikinių prekių ženklų klastotėmis.

Lietuvos muitinė, minėdama 19-ąsiais atkūrimo metines, spalio mėn. pakvietė apie 70 Vilniaus miesto ir rajono vyresniųjų klasių moksleivių į muitinės istorijos pamoką Medininkų memoriale. Istorijos pamoką apie pirmuosius atkurtos Lietuvos muitinės žingsnius, tragiškus įvykius Medininkuose vedė T. Šernas. Moksleiviai apžiūrėjo Medininkų memorialo vagonėlį, kuriame 1991 m. liepos 31 d. buvo nužudyti 7 valstybės sieną saugoję pareigūnai, taip pat aplankė dabartinį Medininkų pasienio postą, susipažino su muitininko profesija, apžiūrėjo mobiliąją rentgeno kontrolės sistemą bei kitą muitininkų naudojamą tikrinimo įrangą, stebėjo tarnybinių muitinės šunų pasirodymą. Kad nesušaltų, visi renginio dalyviai buvo pavaišinti karšta koše bei arbata.

Tarptautinėje parodoje „EXPO Aukštaitija 2009“, kuri vyko Panevėžyje rugsėjo mėn., Lietuvos muitinei atstovaujanti Panevėžio teritorinei muitinei buvo įteiktas diplomatas už populiarumą ir staigmenas.

Pasak žiniasklaidos ir parodos organizatorių, Panevėžio TM standas buvo vienas populiariausių. Muitinės stendo lankytojams buvo pristatyta Panevėžio TM veikla, tarnybiniai automobiliai su įranga, dažniausiai muitinės pareigūnų sulaikomos prekės – tabakas, alkoholis, vaistai, ikonos; konfiskuotos prekės, kurios pagamintos pažeidžiant intelektinės nuosavybės teisę – kvėpalai, sportiniai batai, mobilūs telefonai; taip pat prekės, gabenamos pažeidžiant CITES konvenciją – koralai, gyvatės, gyvūnų kaulai.

Lietuvos muitinė dalyvavo LR Vyriausybės iniciatyvoje skatinti jaunimą aktyviai domėtis valstybės gyvenimu, todėl Muitinės departamente lankėsi būsimieji abiturientai iš Klaipėdos ir Širvintų, kurie susipažino su muitinės veikla bei darbo joje principais.

Šv. Kalėdų proga Lietuvos muitinės darbuotojai surengė akciją „Dovanok knygą“, kurios metu surinkta keli tūkstančiai knygų, kurios padovanotos naujai Vilniuje steigiamai bernardinų bendruomenės bibliotekai.